

Zasady produkcji i certyfikacji przetwórstwa ekologicznego

Maria Hirowska

Czym jest żywność ekologiczna

Żywność produkowana zgodnie z zasadami rolnictwa ekologicznego, ustalonymi przez prawodawstwo polskie oraz Unii Europejskiej

Sposób jej wytwarzania nie stanowi zagrożenia dla środowiska, przeciwnie - rolnicy ekologiczni podejmują działania na rzecz zwiększenia różnorodności biologicznej

Produkcja ekologiczna odbywa się z uwzględnieniem zasad IFOAM'u – zdrowia, ekologii, troski i uczciwości, co zapewnia wysoki poziom etyczny łańcucha produkcji

Podstawy prawne

- ROZPORZĄDZENIE RADY (WE)nr 834/2007z dnia 28 VI 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych

- ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) nr 889/2008z dnia 5 IX 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli

- USTAWA z dnia 25 czerwca 2009 r.o rolnictwie ekologicznym (Dz.U. Nr 116, poz. 975)

Jednostki certyfikujące

EKO GWARANCJA PTRE Sp. z o.o.

PNG Sp. z o.o.

COBICO Sp. z o.o.

BIOEKSPERT Sp. z o.o.

BIOCERT MAŁOPOLSKA Sp. z o.o.

Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A.

AGRO BIO TEST Sp. z o.o.

TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o.

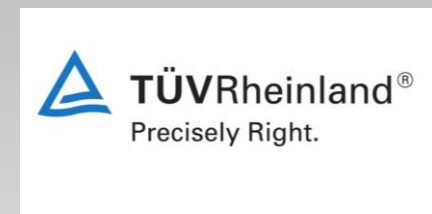
Centrum Jakości AgroEko Sp. z o.o.

SGS Polska Sp. z o.o.

DQS Polska Sp. z o.o.

Bureau Veritas Polska Sp. z o.o.

ZAKRESY DZIAŁALNOŚCI : PRZETWÓRSTWO, KONFEKCJONOWANIE, HANDEL

przygotowanie
produktów do obrotu

przetwórstwo

(przerób technologiczny)

konfekcjonowanie

(porcjowanie, zamykanie
opakowań i ich znakowanie)

zmiana oznakowania

(np. dodatkowa etykieta w
języku rządowym kraju)

**handel hurtowy i
dystrybucja**

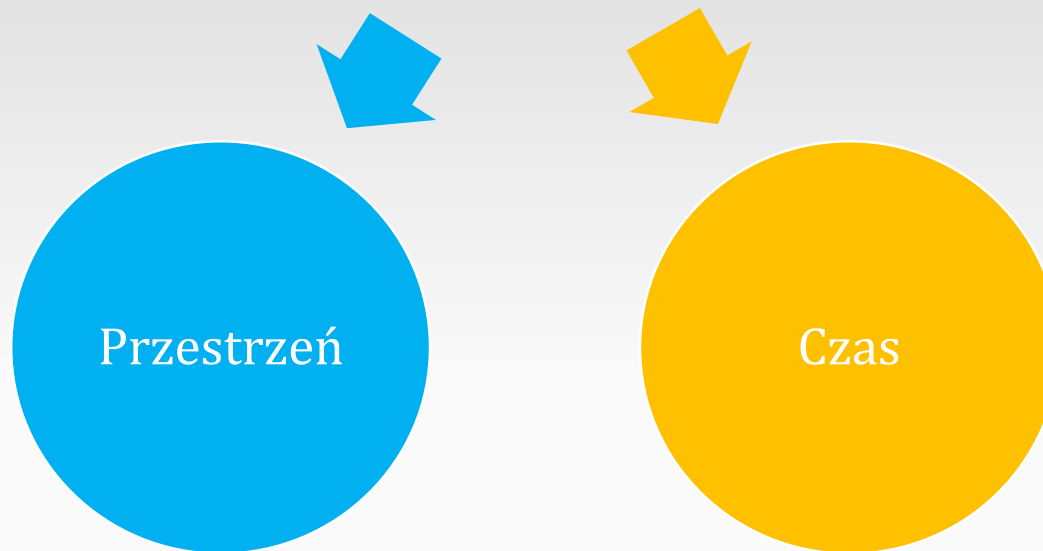
(zakup eko-produktów
w celu odprzedaży)

Z obowiązku kontroli zwolnione są punkty sprzedaży detalicznej, sprzedające opakowane i oznakowane eko-produkty konsumentom bezpośrednim.

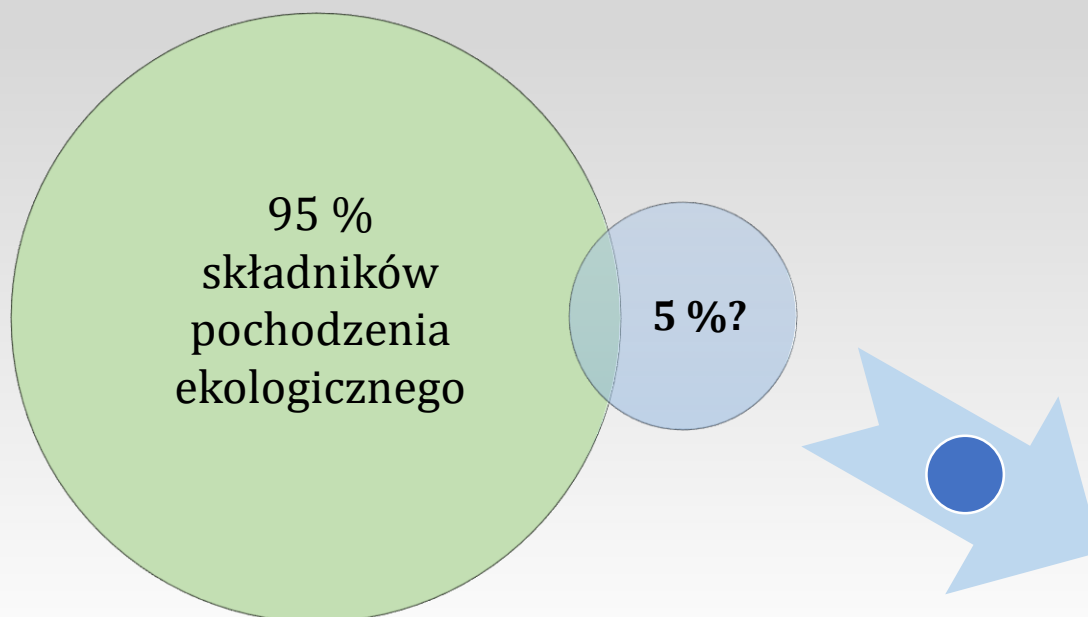
WYMÓG WYODRĘBNIENIA EKO- PRODUKCJI

Podmioty prowadzące działalność konwencjonalną mogą prowadzić równoległą produkcję ekologiczną pod warunkiem ich **rozgraniczenia**:

SUROWCE czyli SKŁADNIKI POCHODZENIA ROLNICZEGO

Rozporządzenie unijne dopuszcza ograniczony udział surowców z rolnictwa konwencjonalnego, wyłącznie z prawnie zatwierdzonego wykazu składników (załącznik IX do rozporządzenia 889/2008), których brakuje na rynku w jakości ekologicznej.

SUROWCE czyli SKŁADNIKI POCHODZENIA ROLNICZEGO

Co to
oznacza te
5%?

Jest to lista dodatków do
żywności z szczegółowym
wskazaniem gdzie może być
zastosowana:

rodzaj
produkcji –
roślinna lub
zwierzęca

dwutlenek siarki

etap lub
proces w
produkcji

kwas mlekowy

konkretny
produkt

annato

SUROWCE czyli SKŁADNIKI POCHODZENIA ROLNICZEGO

Surowce wyłączone

w praktyce
jest to 100%
surowca
eko

woda pitna w
rozumieniu
dyrektywy Rady
92/85/WE

WODA

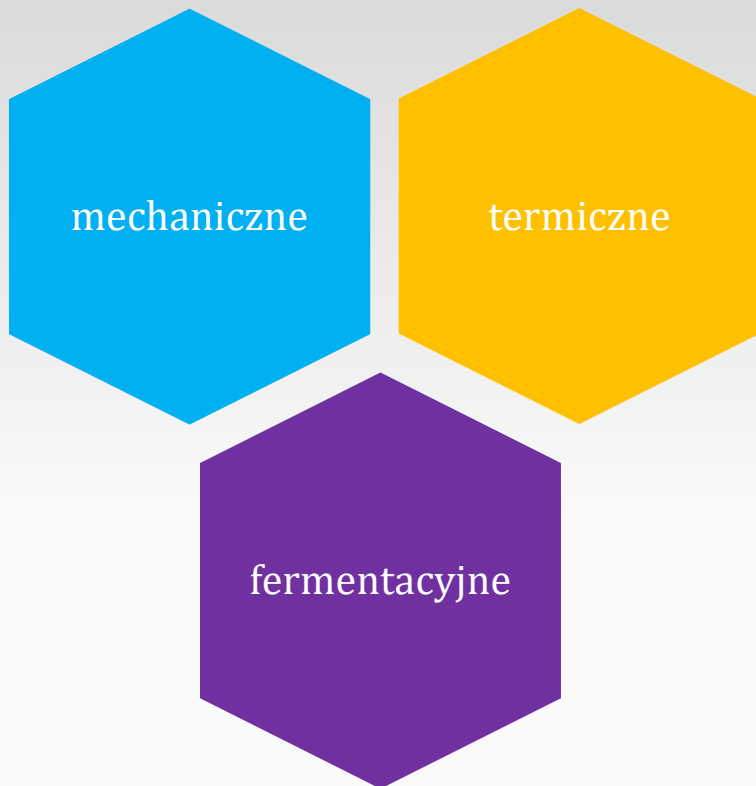
zawierająca
jako główny
składnik
chlorek sodu
lub potasu

SÓL

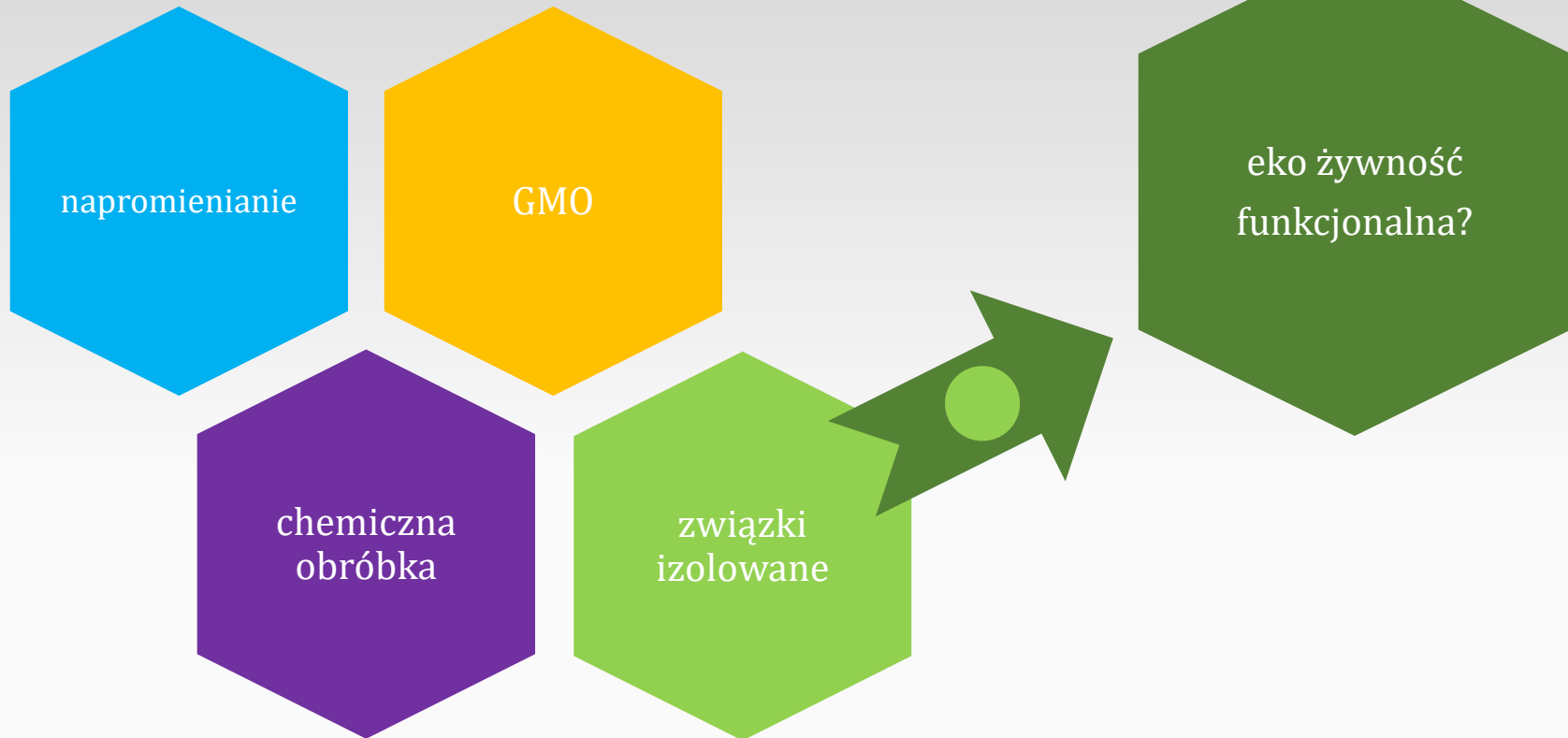
TECHNOLOGIE PRZETWÓRSTWA

Nie ma „przetwórstwa ekologicznego”
w rozumieniu procesu przetwarzania.

TECHNOLOGIE PRZETWÓRSTWA

Wykluczone w eko-rolniczym przetwórstwie następujące metody:

SKŁADOWANIE PRODUKTÓW

w towarzystwie dokumentacji identyfikującej nadawcę i jego jednostkę certyfikującą, oraz odbiorcę i status towaru

TRANSPORT

DOKUMENTACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Podmioty zajmujące się przygotowaniem do obrotu produktów rolnictwa ekologicznego są obowiązane dokumentować ich przepływ na wszystkich etapach procesu produkcyjnego.

Dokumentowanie musi umożliwiać identyfikację wstecz, aż do dostawców surowców.

Opis przedsięwzięcia rozdziałem części ekologicznej od konwencjonalnej

Lista produktów zgłaszanych do certyfikacji

Receptury

Lista planowanych dostawców surowców z rolnictwa ekologicznego

Kopie certyfikatów dostawców

Kopie wszystkich dokumentów (wzory) odnotowujących przepływ surowców ekologicznych (przebieg procesu od zakupu surowców do sprzedaży produktów)

Raporty produkcyjne (dokumentacja wytwarzanych partii produktów) i inne rejestry prowadzone w zakładzie

Projekty etykiet produktów zgłaszanych do certyfikacji

DOKUMENTACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Stan zapasów surowców

Ewidencja wyprodukowanych
asortymentów

Ewidencja sprzedaży

Stan bieżących zapasów
magazynowych surowców i
produktów

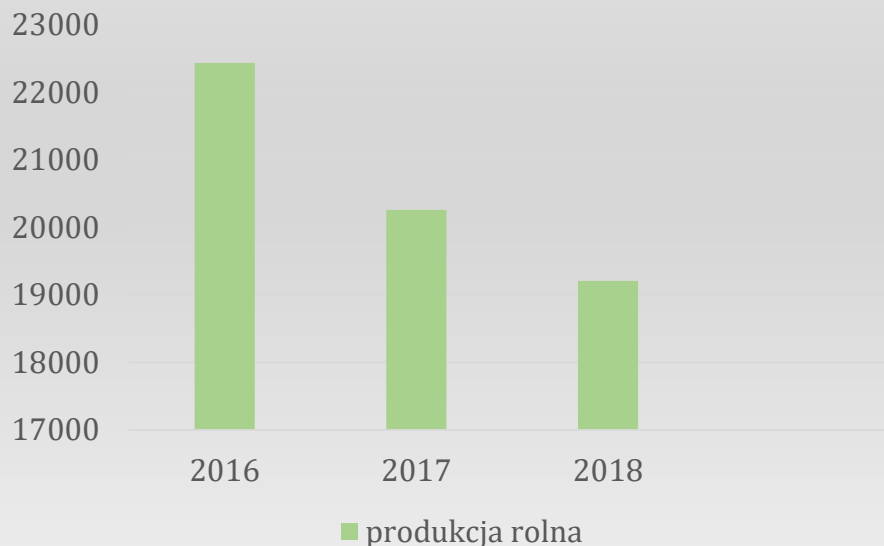
Rejestry zakupów poszczególnych
surowców ze wskazaniem
poszczególnych dostawców

Od momentu rozpoczęcia eko-
produkcji należy prowadzić
ewidencję, umożliwiającą
przeprowadzenie
w dowolnym
momencie
bilansu surowce – produkty

Eko Przetwórstwo prognozy i wyzwania

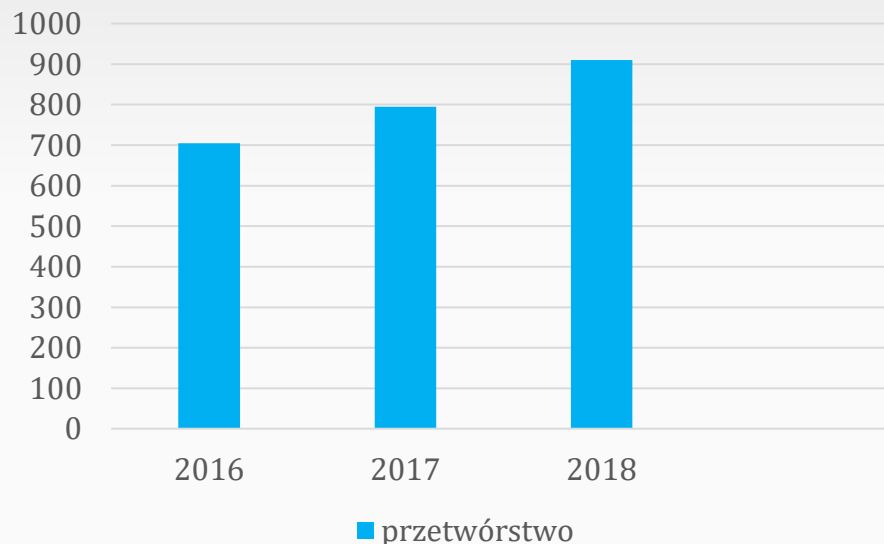

Eko przetwórstwo

Rok, rocznie zmniejsza się ilość gospodarstw ekologicznych

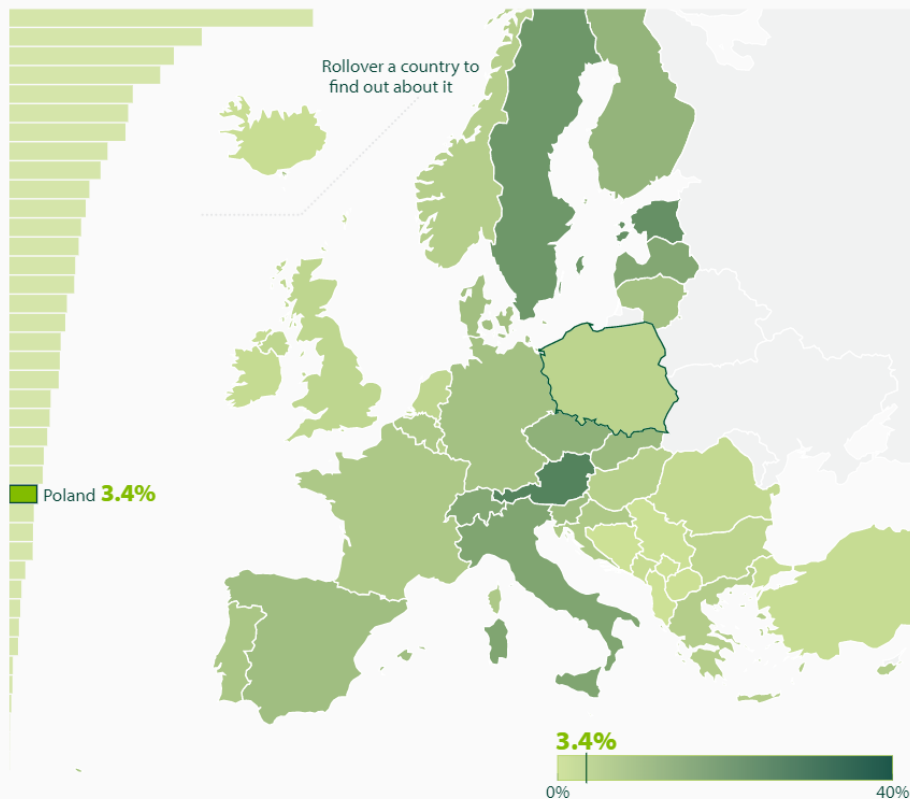
- znikają „dopłatowcy”
- wymiana pokoleń
- rosnąca biurokracja
- kończący się PROW
- trudności z opłacalnością

Zwiększa się liczba producentów

- duża pojemność rynku
- przetwarzanie surowców przez rolników
- wsparcie małego przetwórstwa
- „młode” firmy produkcyjne
- ekologiczne linie produkcyjne

Percentage of agricultural land which is organic

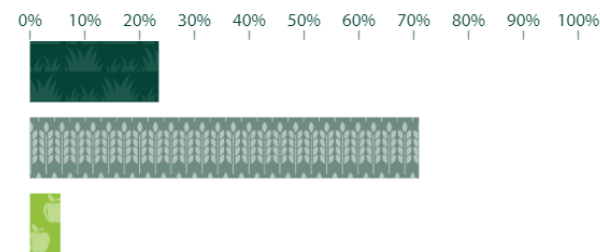
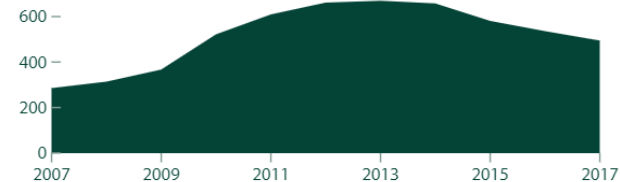
Poland

495
thousand
hectares of
organic land
in 2017

Organic land use*

- 23.5%** Grassland
116,314 hectares
- 71.0%** Arable crops
351,192 hectares
- 5.6%** Permanent crops
27,473 hectares
- 0.0%** Other
0 hectares

Organic land area in 1000 hectares

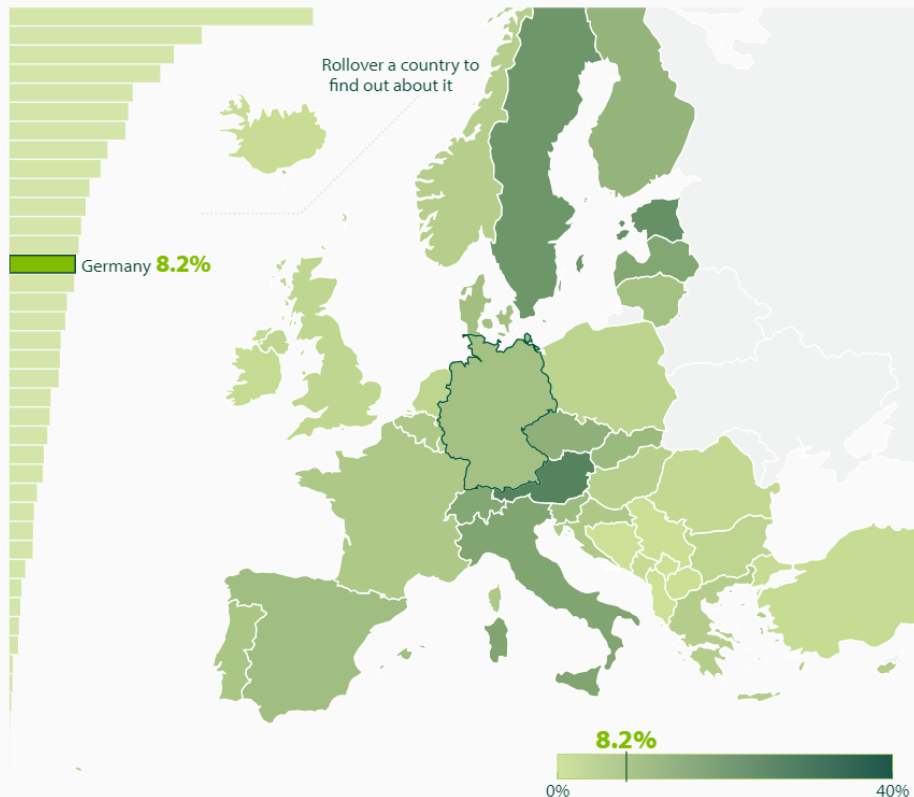

Producers
20,257

Processors
795

Percentage of agricultural land which is organic

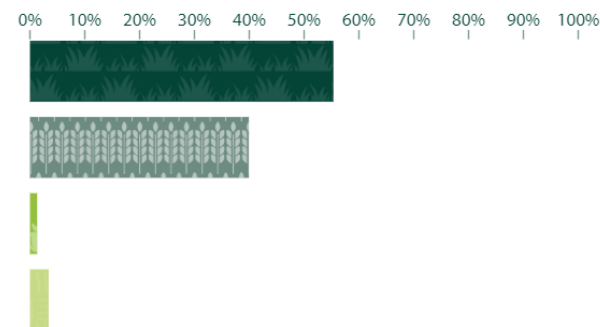
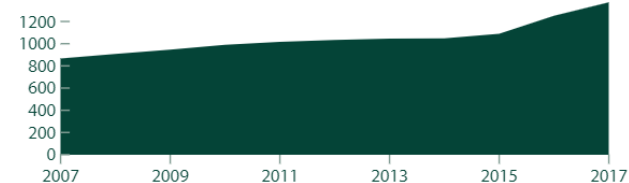
Germany

1,373
thousand
hectares of
organic land
in 2017

Organic land use*

- 55.3%** Grassland
760,000 hectares
- 39.9%** Arable crops
548,257 hectares
- 1.3%** Permanent crops
18,093 hectares
- 3.4%** Other
46,807 hectares

Organic land area in 1000 hectares

Producers
29,764

Processors
15,019

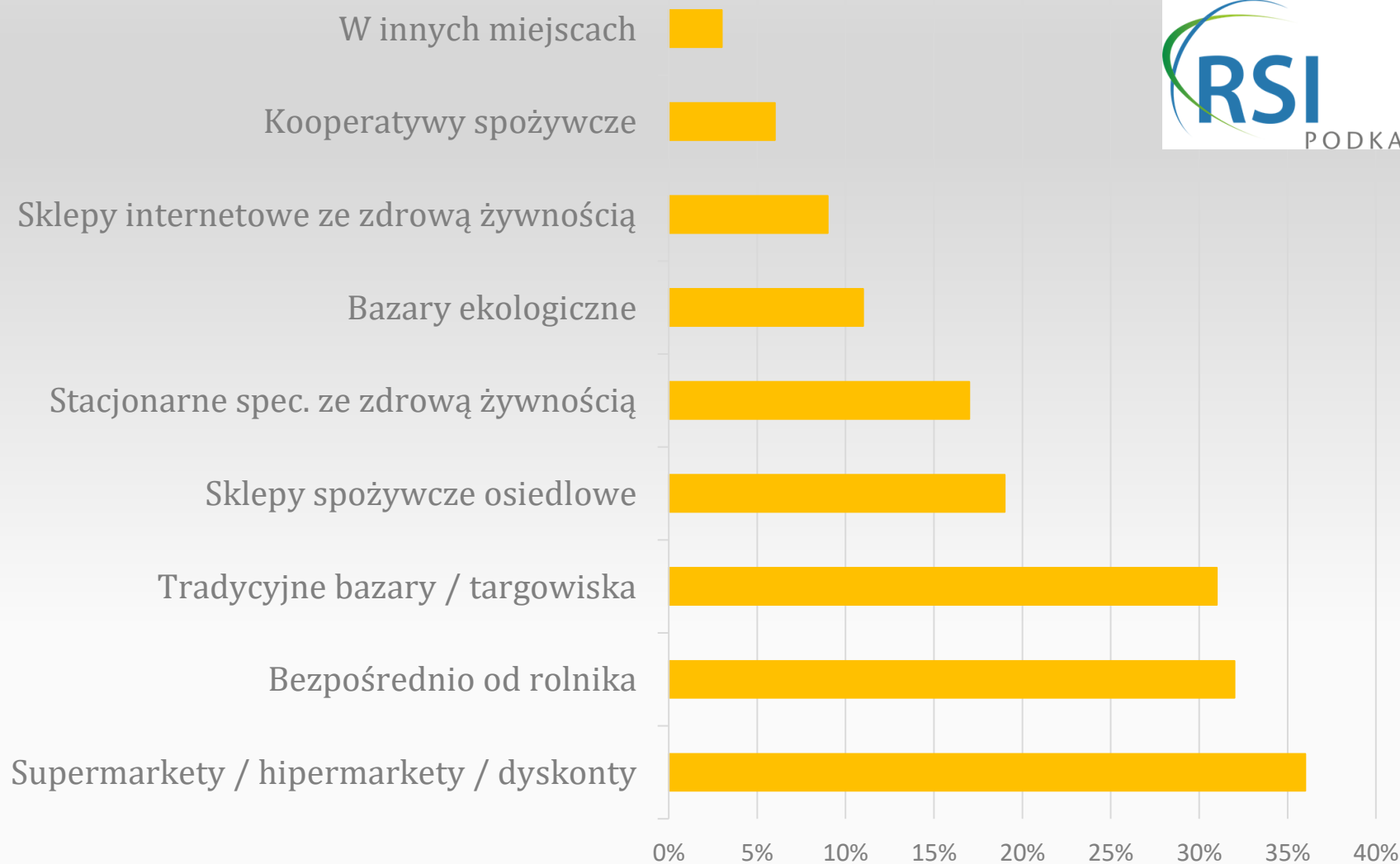
<https://www.ifoam-eu.org/en/organic-europe>

Zmiany na polskim rynku żywności ekologicznej

Miejsce zakupu certyfikowanej żywności

Badanie IMAS International w dniach 9.10-23.11.2018

Źródła:

1. Postawy i zachowania konsumentów na rynku ekologicznych produktów żywnościowych Tomasz Hermaniuk Uniwersytet Rzeszowski **HANDEL WEWNĘTRZNY** 2018;2(373):189-199
2. Przewodnik_EKO_2018 MRiRW 2018
3. Rolnictwo ekologiczne w Polsce na tle krajów członkowskich Unii Europejskiej i świata; Kamila Puppel¹, Monika Łukasiewicz¹, Tomasz Sakowski², Beata Kuczyńska¹, Grzegorz Grodkowski¹, Paweł Solarczyk¹, Arkadiusz Matuszewski¹
1 Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wydział Nauk o Zwierzętach 2 Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębku
4. Materiał informacyjny dla wnioskujących o certyfikację AgroBioTest *dr inż. Urszula Sołtysiak*
5. Fragmenty rozporządzenia nr 834/2007 dotyczące przetwarzania produktów rolnictwa ekologicznego:
Artykuł 6: Szczegółowe zasady dotyczące przetwarzania żywności ekologicznej
Artykuł 9: Zakaz stosowania GMO
Artykuł 10: Zakaz stosowania promieniowania jonizującego
Artykuł 19: Ogólne zasady produkcji żywności przetworzonej
Artykuł 20: Ogólne zasady produkcji drożdży ekologicznych
Artykuł 21: Kryteria dla niektórych produktów i substancji w przetwórstwie
Artykuł 22: Odstępstwa od zasad produkcji
Artykuł 24: Obowiązkowe oznaczenia
Artykuł 25: Wspólnotowe logo produkcji ekologicznej
Fragmenty rozporządzenia nr 889/2008 dotyczące przetwarzania produktów rolnictwa ekologicznego:
Artykuł 26: Zasady produkcji przetworzonej paszy i żywności
Artykuł 27: Użycie niektórych produktów i substancji w przetwórstwie żywności
Artykuł 28: Użycie niektórych składników nieekologicznych pochodzenia rolniczego w przetwórstwie żywności
Artykuł 29: Dopuszczenie nieekologicznych składników żywności pochodzenia rolniczego przez państwo członkowskie
Artykuł 31: Pakowanie produktów i ich transport do innych podmiotów gospodarczych lub jednostek
Artykuł 33: Przyjmowanie produktów od innych jednostek i innych podmiotów gospodarczych
Artykuł 35: Składowanie produktów
Artykuł 80: Zasady kontroli
6. Raport Ijhar-S Tabela 1: Liczba producentów ekologicznych, wg stanu na 31 grudnia 2016 r. w Polsce w podziale na województwa i w podziale na kategorie prowadzonej działalności
7. 6. Raport Ijhar-S Tabela 1: Liczba producentów ekologicznych, wg stanu na 31 grudnia 2017 r. w Polsce w podziale na województwa i w podziale na kategorie prowadzonej działalności
8. 6. Raport Ijhar-S Tabela 1: Liczba producentów ekologicznych, wg stanu na 31 grudnia 2018 r. w Polsce w podziale na województwa i w podziale na kategorie prowadzonej działalności
9. Development of organic food and farming in Germany Alexander Beck; Rogów 2019
10. ŻYWNOŚĆ EKOLOGICZNA W POLSCE 2017 – część druga raportu, wyniki badania jakościowego IMAS 2017
11. ŻYWNOŚĆ EKOLOGICZNA W POLSCE 2018 – część druga raportu, wyniki badania jakościowego IMAS 2018 za EkoDostawcy
12. GIJHARS-raport-o-stanie-rolnictwa-ekologicznego-w-polsce-w-latach-2015-2016

Dziękuję za uwagę